

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

FinTech část I. - definice a subjekty

O FinTechu se hovoří jako o odvětví finančního sektoru. Definice tohoto odvětví ovšem není tak zřejmá, resp. jde o to, jakému účelu by tato definice měla sloužit. Spojení slov „finance“ a „technologie“ představuje pojem, vyjadřující fúzi těchto dvou širokých oblastí, přičemž jejich společným průsečíkem je inovace, pokrok, progres.

Definice FinTechu

Někteří hovoří o tom, že se pod pojmem FinTech „skrývají veškeré činnosti na průsečíku moderních informačních technologií a tradičních finančních služeb“[1], jiní konstatují, že se jedná o „fúzi správy financí s technologickým sektorem, který zahrnuje internet, mobilní a sociální technologie, cloud computing a mnoho dalších, tedy de facto všechno, co inovuje současný finanční systém“[2], nebo o „technologické start-upy nabízející rodící se digitální technologie, které přistupují k finančním službám inovativním způsobem, nebo mohou od základu změnit to, jak jsou bankovní služby a produkty vytvářeny a distribuovány a jak je u nich generován zisk, označení lze také použít pro technologie, které tyto organizace nabízejí“[3].

Výše uváděné (obecné) definice pojmu „FinTech“ spíše nasvědčují potřebě vymezit tento pojem velmi široce a dále jej dělit do jednotlivých, svébytných segmentů, a to zejména pro účely uchopení této oblasti v právu. Obdobný názor vyplývá také z německé odborné literatury. Tato zcela rezignuje na vymezení pojmu "Fintech" jako takového a analyzuje až jeho dílčí segmenty, když hovoří o tom, že z právního hlediska pojem "Fintech" obecně definovat nelze, a to z toho důvodu, že jednotlivé společnosti působící v této oblasti spadají pod různé (odvětvové, speciální) právní úpravy. Výsledkem toho je, že každá z takových společností má jiné právem ukládané povinnosti, což se plně odvíjí od odlišných obchodních modelů a mimořádně rozmanitých produktů a služeb, které jednotlivé společnosti v této oblasti nabízejí.[4] K takovému názoru je nutno dospět i v případě českého právního prostředí.

Zmiňovaná německá literatury dělí FinTech odvětví na čtyři hlavní segmenty, které se dělí na další, dílčí podkategorie. Těmito čtyřmi hlavními segmenty jsou:

- 1. Financování („Financing“), do kterého patří například crowdfunding, což je „způsob financování, při kterém větší počet jednotlivců přispívá menším obnosem k cílové částce“[5];
- 2. Správa aktiv („Asset Management“), pod kterou spadá investiční oblast (někdy označovaná jako „WealthTech“), ale také například robo-poradenství;
- 3. Platby („Payments“), jejichž součástí je blockchain a kryptoměny (např. bitcoin)
- 4. Ostatní FinTech („Other FinTechs“) - do této zbytkové kategorie spadá například oblast pojišťovnictví (někdy označovaná jako „InsurTech“) nebo aplikace porovnávající jednotlivé

FinTech služby.[6]

Takové členění může být inspirací také pro odborné pojetí FinTech odvětví v českém prostředí. Je ovšem samozřejmostí, že s rozvojem tohoto odvětví přijde také precizace nastíněných kategorií, která bude reflektovat různé aspekty, vč. praktických zkušeností s novými právními úpravami dílčích oblastí, které nás v dohledné době čekají (například nový zákon o platebním styku[7], novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu[8] či nový zákon o elektronické identifikaci[9]).

Z právního hlediska je tedy relevantní analyzovat až jednotlivé podoblasti odvětví FinTech, a to s ohledem na jejich speciální právní úpravu.[10] Pro mnoho subjektů na tomto trhu budou ovšem společným průsečíkem i zákony, jakými jsou například zákon o ochraně spotřebitele[11] (zejména z hlediska problematiky nekalých obchodních praktik), občanský zákoník (např. vzhledem k úpravě problematiky nekalé soutěže)[12], dále také zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu[13] (jenž je taktéž novelizován)[14] a takřka již všudypřítomné GDPR.[15]

U kategorie, kterou již lze právně relevantně vymezit, lze také dostatečně určitě vymezit subjekty s touto kategorií spjaté, jejich práva, povinnosti a zájmy. V této fázi je také možné vymezit například odbornou péči poskytovatele služby či jejího průměrného spotřebitele.

Subjekty FinTech odvětví

K FinTechu neodmyslitelně patří:

- startupy;
- používání pokročilých finančních technologií v tradičních finančních institucích;
- spolupráce mezi startupy a tradičními společnostmi či institucemi, ať se jedná o společnosti se zaměřením na finance či technologie.[16]

Tímto se dostáváme k subjektům v odvětví FinTech, neboť jak z výše uvedeného vyplývá, na jedné straně půjde zejména o:

- nově zakládané, začínající společnosti, které jdou na trh s inovativní myšlenkou, produktem či službou, mají potenciál rychlého růstu, ovšem stále ještě nejsou stabilními a životaschopnými společnostmi (tedy startupy), přičemž ty nejúspěšnější se označují jako „unicorns“);
- tradiční finanční instituce (např. banky);
- společnosti se zaměřením na technologie.

Zásadním pro směřování FinTechu bude zejména vzájemná spolupráce všech výše jmenovaných subjektů. Mnoho odborníků diskutuje o tom, zda budou tradiční finanční instituce stíhat inovacím, které ve velkém měřítku přináší startupy. Tuto diskuzi rozpoutala zejména směrnice PSD2[17], se kterou poskytovatelé finančních služeb získají možnost analyzovat bankovní účty svých klientů (jako třetí strany k nim získají přístup), čímž banky přijdou o svůj dosavadní „monopol“. Například ING Bank ohlásila spuštění ING Ventures, tedy fond v hodnotě 300 milionů eur, který bude použit na investice do FinTechu.[18]

Na druhé straně pomyslného FinTech břehu stojí business klienti (půjde o vztahy podnikatelů vůči podnikatelům, tedy tzv. „B2B“ vztahy) a spotřebitelé (zde půjde o vztahy podnikatelů vůči spotřebitelům, tedy tzv. „B2C“ vztahy).

Za důležité aktéry (v unijním měřítku) v oblasti FinTechu je dále třeba považovat Evropskou komisi a

Evropskou bankovní autoritu (EBA).

Evropská komise v březnu roku 2017 představila tzv. Akční plán finančních služeb pro spotřebitele, v němž vyzdvihuje zejména podporu „rozvoje inovativního digitálního světa, v jehož rámci je možné překonat některé z existujících překážek na jednotném trhu“.[19] V současné době Evropská komise pracuje na vzniku integrovaného finančního dohledu – má jít o pragmatické návrhy, které usnadní společnostem operovat přes hranice a které zvýší důvěru spotřebitelů. Kromě toho Evropská Komise vyzývá orgány dohledu k tomu, aby podporovaly technologickou gramotnost a komunikovaly mezi sebou, zejména, aby si předávaly informace o kybernetických hrozbách, incidentech a útocích: „Spolu se závislostí na technologiích rostou i obavy ohledně kybernetické bezpečnosti. Bezpečnost a provozní integrita finančních služeb a jejich poskytovatelů se rychle mění a vyžaduje, aby reakce evropské regulace a dohledu na ni byla lépe koordinovaná.“ [20]

EBA, jakožto unijní dohledový orgán. EBA má v souvislosti s FinTechem na starosti například technické normy k unijním předpisům, guidelines k unijním předpisům pro finanční instituce či reporty, vydávané v souvislosti s unijními předpisy. EBA je ve svých názorech vzhledem k FinTechu poněkud konzervativnější než Evropská Komise. Upozorňuje na potenciální rizika pro spotřebitele a rizika spjatá s ochranou dat, která FinTech přináší. [21]

Závěr

FinTech odvětví ve své nejširší podobě představuje jakékoliv inovace v oblasti finančních služeb, k nimž přistupuje moderní technologie. Pojem FinTech zastřešuje nejen výsledné inovativní produkty (např. aplikace) či služby, ale také společnosti, ať již tradiční (např. banky) či nové (startupy). Z právního hlediska není vhodné hledat definici, která by pojala z odvětví FinTechu všechny jeho podstatné aspekty, namísto toho je žádoucí vymezit jeho jednotlivé kategorie a subkategorie, které již bude možné právně relevantně postihnout. Takový přístup si FinTech žádá vzhledem k diverzitě produktů a služeb, které přináší, i vzhledem k odlišným obchodním modelům, které jednotlivé společnosti na FinTech trhu volí. U vhodně vymezených podkategorií potom bude možné specifikovat právní úpravu, která na danou podkategorii dopadá a dále také subjekty s touto podkategorií spjaté, jejich práva a povinnosti.

Subjekty v oblasti FinTechu jsou startupy, tradiční instituce (např. banky), další společnosti (např. se zaměřením na moderní technologie), business klienti (B2B vztahy) a spotřebitelé (B2C vztahy). Konfrontace tradičních finančních institucí a startupů bude značně ovlivňovat směřování FinTechu a osud tradičních poskytovatelů finančních služeb, když třetí strany získají přístup k bankovním účtům klientů, a tak i jedinečnou příležitost k tomu, aby lépe zachytily potřeby svých klientů a nabídly jim pružnější a inovativnější poskytování finančních služeb.

Na unijní úrovni do oblasti FinTechu zasahuje zejména Evropská komise, která má zájem na integraci trhu finančních služeb a odstraňování překážek pro FinTech a Evropská bankovní autorita, jež k unijním předpisům vypracovává technické normy, chrání zájmy spotřebitelů a usiluje o co nejefektivnější ochranu dat.

Je třeba uzavřít, že má jako FinTech „narušitel dosavadního finančního trhu a jeho zavedených pořádků“ skutečný potenciál (v posledním roce FinTech projekty přilákaly na investicích 17,4 miliardy USD).[22] Jako všechny inovace ve vnějším světě, představuje FinTech značnou výzvu pro právní úpravu a její funkčnost, zejména, co se její flexibility týče. Úkolem právního prostředí nyní je, aby dostatečně eliminovalo rizika, která FinTech přináší, ovšem aby zároveň bylo příznivé pro rozvoj dalších inovací, tedy aby nepředstavovalo nepřiměřené restrikce.

Inka Zámečnicková

Konstantin Lavrushin, Ph.D.,
partner

[LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.](#)

Václavská 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz

-
- [1] DONÁT, J. Směrnice PSD2 a revoluce v platebních službách. Epravo.cz [online]. Publikováno 22. 8. 2016 [cit. 26.11.2017]. ISSN 1213-189X. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [2] Jan KYNĚRA, J. FinTech Daily: Existuje pouze jeden opravdu dominantní FinTech. Roklen24.cz [online]. Publikováno 20. 4. 2016 [cit. 26.11.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [3] Co je a co není fintech. INSIDE. [online]. Publikováno dne 22. 5. 2017 [cit. 26.11.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [4] DORFLEITNER, G.; et al. Fintech in Germany. Švýcarsko: Springer, 2017, ISBN: 978-3-319-54665-0, str. 6.
- [5] SCHEJBAL, L. Je crowdfunding platební služba? Epravo.cz [online]. Publikováno dne 28. 7. 2016 [cit. 26.11.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [6] DORFLEITNER, G.; et al. Fintech in Germany. Švýcarsko: Springer, 2017, ISBN: 978-3-319-54665-0, str. 7.
- [7] Zákon č. [370/2017](#) Sb., o platebním styku
- [8] Zákon č. [204/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- [9] Zákon č. [250/2017](#) Sb., o elektronické identifikaci
- [10] Např. zákon č. [257/2016](#) Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů
- [11] Zákon č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- [13] Zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Zákon č. [371/2017](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku
- [15] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
- [16] Blíže viz NICOLETTI, B. The Future of FinTech: Integrating Finance and Technology in Financial Services; Švýcarsko: Springer, 2017, 328 s. ISBN 3319514156.
- [17] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES
- [18] KYNĚRA, J. Tři sta milionů „éček“ pro FinTech. Roklen24.cz [online]. Publikováno dne 31. 10. 2017 [cit. 26.11.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [19] Sdělení Komise - Akční plán finančních služeb pro spotřebitele: lepší produkty a širší výběr, č. COM/2017/0139 final, ze dne 23.3.2017. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [20] Sdělení Komise - Prohloubení unie kapitálových trhů a finanční integrace v měnícím se prostředí díky lépe integrovanému dohledu, č. COM/2017/542 final, dne 20. 9. 2017. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [21] Evropská bankovní autorita. Report on innovative uses of consumer data by financial institutions, ze dne 28. 6. 2017. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [22] Všechno, co jste vždy chtěli vědět o fintech. W4T.CZ. [online]. Publikováno dne 20. 10. 2017 [cit. 26.11.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)
- [Daňové změny a novinky 2026: Nová pravidla pro zaměstnanecké opce a benefity i změny v DPH u nemovitostí](#)
- [Společníci by neměli fakturovat své společnosti](#)